N°. 247. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZATURDAG 11 MAART.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

DE INTERPELLATIE VAN DEN HEER VAN ECK.

Wanneer er nog twijfel kon bestaan omtrent den geest, die tegenwoordig in de Tweede Kamer heerscht, die twijfel zal weggenomen worden bij het lezen van het antwoord, dat de Minister van Koloniën heeft kunnen goedvinden te geven op de, in zeer bescheiden termen ingekleede, interpellatie van den heer VAN ECK, betrekkelijk het bekende Besluit van 13 Januarij jl.

Een Minister, die zóó durft antwoorden voor het aangezigt der Natie, moet wel zeer overtuigd zijn van de volgzaamheid eener meerderheid, voor hetgeen eene Regering wenschelijk acht. De heer PAHUD heeft dan ook zeer wel ingezien, dat hij op vast terrein stond.

Eene Kamer, die zoo groote onverschilligheid aan den dag legt voor regeringsmaatregelen, die niet alleen in Indië werken, maar ook hier te lande *terugwerken* moeten, als gister bij de interpellatie is getoond, doet afstand van hare roeping en vergeet, dat zij niet gekozen is, om alles zonder onderzoek, gelijk het Fransche parlement onzer dagen, aan te nemen, dat zelfs den tijd niet meer gunt, dat één spreker het woord voere.

De heer VAN ECK vraagt opheldering omtrent hetgeen *aanleiding* heeft gegeven tot het nemen van het Besluit van 13 Jan. Hij oppert twijfel, of de bedoeling des Ministers wel juist is teruggegeven in dat Besluit. Hij toont aan, voor hoe verschillende uitlegging, en dus voor hoe groote willekeur, het Besluit vatbaar is. Hij vraagt of eene strafwet, gelijk het Besluit eigenlijk is, niet het eerst van allen behoorde te definiëren wat *strafbaar* werd gesteld, en waarom dan, uitgaande van dit algemeen erkende beginsel, bijv. geheel in het onzekere was gelaten, wie de Regering rekent te zijn *onbevoegden*, aan wie het, op zware straffen, verboden wordt, inzage te geven van eenig Gouvernementsstuk. Hij vraagt, waarom een *gewezen ambtenaar*, die niet meer is dan een particulier persoon, met veel zwaarder straf wordt bedreigd dan de particulier? Hij wijst er op, hoe de strafbepaling betrekkelijk de schorsing of de vervallenverklaring van het pensioen *verkregen regten* schendt, aangezien hij, die gepensionneerd is, *regt* op dat pensioen heeft onder de vervulling van zekere voorwaarden, die, zonder aan de goede trouw te kort te doen, niet later willekeurig mogen worden vermeerderd.

Wat antwoordt de Minister van Koloniën? Hij waagt het op den voorgrond te stellen, dat de vragen van den heer VAN ECK hem te onbeduidend voorkwamen, dan dat zij eigenlijk de aandacht der Tweede Kamer zouden verdienen! Gegronde aanmerkingen op een Besluit, dat aan willekeur den meest vrijen teugel laat, worden door den heer PAHUD onbeduidend genoemd. En op satyrieke wijze voegt er de Minister bij, dat het hem leed deed, dat de heer VAN ECK niet in den Raad van State zat; want dat hij alsdan dáár over het Besluit licht had kunnen verspreiden bij dat collegie. De Minister schijnt zeker van meening te zijn, dat ieder zoo spoedig en zoo wèlverdiend het lidmaatschap van den Raad van State verwerft als de ex-Minister van Financiën, de heer VAN DOORN. Overigens verklaart de Minister, dat het beantwoorden van de gedane vragen zou uitlokken eene discussie, die in de Tweede Kamer niet te huis behoorde; en *ook daarom* zal hij er niet op antwoorden. Slechts ééne inlichting wil de Minister geven: het is, dat het Besluit van 13 Januarij alleen in de Koloniën van kracht is, en hier te lande niet zal worden toegepast. Intusschen zal gezorgd worden, dat de reglementen op het pensioen zoodanig worden veranderd, dat het Besluit daarmede in overeenstemming zal komen, en derhalve van zelf op de gepensionneerde ambtenaren werken zal!! De Minister verklaart tevens, dat het Besluit is genomen door den Koning, »in Zijne Hoogheid als wetgever voor de Koloniën«, en dat de Tweede Kamer derhalve met de zaak niets heeft te maken.

En de Tweede Kamer zwijgt! En de Tweede Kamer laat zich het regt ontnemen, haar door de Grondwet geschonken, om van de Regering inlichtingen te vragen over daden van Regering en Bestuur! En de Tweede Kamer laat zich, stilzwijgend, ontnemen *elk* toezigt op hetgeen in de Koloniën voorvalt en dáár wordt gedaan. Indien de Koning, ook al de wetgever ware voor de Koloniën, nooit is de Minister van Koloniën onverantwoordelijk; hij is aan de Staten-Generaal rekenschap schuldig voor de koloniale wetten, die *hij* contrasigneert. Eene Tweede Kamer, die, waar schending van verkregen regten wordt aangetoond, waar bewezen wordt dat willekeur mogelijk is, zich laat afschrikken, eensdeels door vrij schampere en een Minister des Konings tegenover een Volksvertegenwoordiger niet betamende uitdrukkingen, anderdeels door magtspreuken, die den toets der grondwettige pligten van de Staten-Generaal en van de ministriële verantwoordelijkheid niet kunnen doorstaan — zoodanige Kamer (wij herhalen het) doet afstand van haar kracht, van haar heiligste regten.

Wij voor ons verklaren vooraf overtuigd te zijn geweest, dat *deze* Kamer, haren oorsprong steeds gedachtig, niet zou komen tot eene veroordeeling van een maatregel der regering, die toch, niet van wege het *beginsel*, dat ook wij huldigen, maar wegens de wijze, waarop dat beginsel zal worden toegepast, in allen deele afkeurenswaard en in menig opzigt gelijk is aan 't geen men met den naam van Napoleontische wet gewoon is te bestempelen. Maar wij hebben niet kunnen denken, dat een Minister zich zóó sterk heeft kunnen gevoelen, om te *spreken* en om te *zwijgen*, zooals de heer PAHUD heeft gedaan; wij hebben niet kunnen vermoeden, dat de Kamer zelfs zóó weinig den schijn verlangde te hebben, van althans *eenige belangstelling* te toonen voor [illegible] gewigt.

De Natie heeft in de zitting van gisteren een nieuw bewijs kunnen vinden, welke waarborgen hare dierbaarste regten door de Aprilbeweging hebben gewonnen. Zij zal gedachtig zijn aan het: »*heden u, morgen mij!*«

Het Weekblad voor de burgerlijke administratie vervolgt in No. 247 zijne beschouwing over het wetsontwerp op het armbestuur, in betrekking tot de gemeentebesturen.

Wij vonden daarin het volgende: »Reeds herhaaldelijk, ook in dit blad, werd ter sprake gebragt de wijze, waarop jaarlijks van de besturen der onderscheidene instellingen van weldadigheid werden gevraagd en verkregen de opgaven van hunnen toestand, ten behoeve van het volgens de Grondwet op te maken regeringsverslag over den staat van het armwezen. Wij beslissen niet: aan welke zijde meerdere of mindere kleingeestigheid werd betoond, — aan de zijde der Regering in het vragen of eischen van soms onbelangrijke inlichtingen, of wel aan de zijde der besturen in eene geheimzinnigheid omtrent het beheer, welke in zaken van openbaar belang geene verdediging gedoogt. Genoeg is het, dat deze zaak bij het tegenwoordig wets-ontwerp nu geregeld wordt en onder bedreiging van straf het doen der verlangde opgaven tot eene verpligting wordt gesteld. Maar wij gelooven op eene gebrekkige wijze. Men heeft het onraadzaam geacht, den vorm, waarin de opgaven moeten worden gedaan, in de wet op te nemen. Men heeft aan den Minister van Binnenlandsche Zaken overgelaten, dien vorm voor te schrijven. Men noemt in het daartoe betrekkelijk wetsartikel (10) den aard der opgaven, en men zegt in de Memorie van Toelichting, dat daarvan is uitgesloten hetgeen betrekking heeft tot de bezittingen der instellingen, omdat zulks (let wel!) eene zaak is, waarvan de niet-openbaarmaking door *hare* besturen op hoogen prijs wordt gesteld. Wij maken hieruit op, dat het niet geoorloofd zal wezen, opgave te vragen van het bedrag der inkomsten van de bezittingen. Hoe zal nu het verslag eene volledigheid kunnen bezitten, waarop men toont zooveel prijs te stellen? of — en ziedaar eene trek, die geene gunstige qualificatie toelaat, — waarom geschroomd, ook die opgave te vragen, nu men [illegible] uitgaven voor beheer en [illegible] ontvangsten door [illegible] dan niet in den regel het verschil [illegible] bedrag der eigene inkomsten aan te merken? Men opent dus voor de gemeente-besturen, die de opgaven vragen moeten, eene nieuwe bron van moeijelijkheden.«

Nederlanderachtigheden.

De Nederlander stemt nu in met het oordeel van de *Amsterdamsche Courant*, over den waren aard en de uitkomsten der April-beweging.

»De spanning heeft, voor zoover het Gouvernement aangaat, »slechts tot eene verandering gestrekt in *het personeel* der »hoogste staatsbeambten.«

Maar in dat opzigt bestond er *bij de Natie* geene spanning.

Welk voorwendsel zal men bij de aanstaande verkiezingen nu gebruiken, om van de Natie of het kiesbevoegd deel der Natie te verkrijgen wat *tot bevestiging van het tegenwoordig Ministerie* noodig wordt gekeurd?

Maar hebben de Kiezers nu geen regt, om van de af te treden vertegenwoordigers vóór hunne herkiezing eenige verantwoording te eischen?

Zoovelen zijn gekozen, om de Bisschoppen te weren, — en zij zijn op eene meer gunstige wijze gezeteld dan verwacht en gevreesd was;

om eene tegenovergestelde rigting in te slaan, — en zij hebben in hetzelfde spoor op het sleeptouw zich laten nemen;

om de uitdrukking te zijn van eene nationale-, protestantsche-, anti-papistische manifestatie, — en zij hebben de herinnering daaraan als met eene spons helpen uitvagen.

Zelfs de naauwgezette (?) anti-revolutionaire partij wordt gedrongen te beamen: 't was slechts eene verandering van *personeel!*

En daarvoor werd gepreekt, en gebeden, of liever, tot dat einde, tot bereiking van geheime eerzuchtige bedoelingen, moest de kansel worden ontluisterd!

En menigeen heeft, op aanstoken van kerkelijke hierarchisten, in zijn eenvoud gemeend, een Gode welbehagelijke daad te verrigten, die eene menigte van daarmede gepaard gaande ongeregtigheden moest bedekken, door zijne handteekening te stellen op een verzoekschrift, waarvan de uitslag reeds vooraf door de ontwerpers was berekend.

Bezadigdheid en het gezond verstand van anderen hebben het Vaderland voor de noodlottige gevolgen dier spanning en opgewondenheid behoed.

Van anderen?

Niet de wijsheid der conservativen;

niet de gehuichelde godsdienstigheid van anderen;

niet de partijleus van »Nederland en Oranje;«

maar de zedelijke kracht der constitutionnele partij;

maar de cordate en onbewimpelde afkeuring, die het petitionnement bij velen ondervond;

maar de kalme en wijze houding der R. Katholijken;

hebben een dam gesteld tegen de stormen der Aprilbeweging en eene omwenteling en omkeering belet, die welligt in het plan van sommigen lag.

Wij merkten op, hoezeer de aanbeveling van kandidaten de kennelijke strekking had, om voormalige staatsbeambten te doen verkiezen.

Zou hunne *herkiezing* thans niet meer twijfelachtig zijn?

De Nederlander gaf twee artikelen over *de conversie-wet* van haren correspondent J. B., waarin de voorgestelde maatregel, die slechts kan worden gegist, *verdedigd* [illegible]

In No. 1133 wordt evenwel de zelfstandige [illegible] Redactie kenbaar:

»Wij gelooven dat eene zoo belangrijke [illegible]
»gen door een Minister *ad interim* [illegible]
»dene jaren een zoo groot [illegible] een
»die in de tegenwoordige [illegible] der
»zonderlingen indruk [illegible] zoo stellige wijze
»toekomst, de [illegible] een deel der
»verbind[illegible] meerderheid der Tweede
»Amsterdam[illegible]
»*Kamer* [illegible]

[illegible] van Velzen, Christelijk Afgescheiden [illegible] Amsterdam, opgenomen in *de Nederlander* [illegible] jl., blijkt, dat naar aanleiding van de bekende [illegible] van het klassikaal Bestuur der Hervormde Gemeente van Amsterdam, eene dringende uitnoodiging is gerigt aan niet gescheidene vrienden, om hen tot vereeniging met de Christelijke Afgescheidenen te bewegen.

De Redactie van *de Nederlander* meent, dat het gehoor geven aan die welmeenende opwekking thans vooral schadelijk zou zijn aan hetgeen *gemeenschappelijk* wordt genoemd.

Gemeenschappelijk? Maar hoe is dit mogelijk op *verschillend kerkgenootschappelijk gebied?*

Weder een ontwijkend antwoord.

Buitenland.

ENGELAND.

In de zitting van het Lagerhuis van 8 dezer heeft lord Palmerston, in antwoord op eene vraag van den heer T. Duncombe, verklaard, dat de koningin gratie verleend heeft aan de veroordeelden van New-Port, Frost, Williams en Jones, gelijk H. M. die reeds vroeger aan den heer Smith O'Brien had toegekend, en dat zij bovendien genade heeft geschonken aan Martin en O'Dogherty, die allen in meerder of minder mate aan de bewegingen in Ierland hadden deelgenomen.

FRANKRIJK.

Het wetgevend ligchaam heeft den 8sten dezer met algemeene stemmen aangenomen het ontwerp van wet over den letterkundigen eigendom, waarbij de duur der regten van schijvers en van hunne erfgenamen wordt verlengd.

— De hertog van Cambridge wordt tegen 21 dezer te Parijs verwacht. Gedurende zijn verblijf zullen er vele feesten te Parijs worden gehouden.

— De Maarschalk de St. Arnaud wordt, naar men zegt, den 14 dezer te Avignon verwacht, tot het houden eener wapenschouwing, en den 21sten te Toulon, waar zich 30,000 man van het Fransche expeditie-leger zullen bevinden.

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

Een onzer dagbladen behelst een brief van lord Clarendon aan den Zweedschen zaakgelastigde te Londen, nopens de onzijdigheidsverklaring van Zweden en Denemarken. In dat schrijven wordt de tevredenheid der Britsche regering over die verklaring te kennen gegeven. Zij is gezind om, zooveel in haar is, de onzijdige stelling van Zweden te handhaven. Gelijke verklaring is te Kopenhagen afgelegd.

SPANJE.

Te Parijs werd met eenige zekerheid het gerucht verspreid, dat de maarschalk Narvaez weder aan het hoofd der zaken in Spanje zou worden geplaatst.

SARDINIE.

De regering zal (zooals gisteren reeds medegedeeld is) eene leening sluiten. Thans meldt de telegraaf verder, dat die leening 35 millioen zal bedragen.

De heer San Martino, minister van Binnenl. Zaken, die zijne demissie heeft ingediend, is tot senator benoemd en zal voorloopig door den minister van Justitie, den heer Ratazzi, vervangen worden.

TURKIJE.

De telegraaf meldt, dat den 4den Maart de eerste bezending der Britsche troepen op Malta is aangekomen; — dat de overige werden verwacht, en dat zij den togt naar Konstantinopel zouden voortzetten, ten einde, zoo men berekende, den 15den April aldaar aan te komen. — De Fransche troepen zullen van den 15den tot den 20sten in Toulon worden ingescheept. Vier linieschepen van de aldaar liggende Fransche vloot zullen zich met de Britsche in de Oostzee vereenigen. De maarschalk de St. Arnaud wordt den 21sten te Toulon verwacht.

Uit Weenen wordt, volgens de laatste telegrafische berigten van gisteren, gemeld, dat vorst Paskewitsch, die het bevel aan den Donau gaat op zich nemen, op de half-officiële verklaring van de Oostenrijksche Regering zoude hebben te kennen gegeven, dat hij zich vooreerst tot maatregelen van verdediging zou bepalen.

In het *Journal de St. Petersbourg* wordt, in antwoord op de bekende redevoering van lord Russell, gewezen op vroegere en bij het begin der verwikkeling gewisselde stukken, waarin voorkomt, dat Engeland, even als Rusland, eene aanstaande verbrokkeling van het Turksche Rijk voorziende, heeft gemeend maatregelen van voorzorg in deszelfs bijzonder belang te moeten nemen.

Volgens de *Times* zijn de jongste voorstellen van Rusland door de Weener conferentie afgewezen. Kapitein Blackwood is belast geworden met het overbrengen van het laatste ultimatum naar Petersburg. Op den maaltijd tot afscheid van den admiraal Napier van Dingsdag ll. is eene zeer oorlogszuchtige taal gevoerd.

Al de Britsche stoomschepen zijn uit Hamburg naar Engeland ontboden, om troepen en krijgsbehoeften naar de Oostzee over te brengen.

— In afwachting, dat het geschut zich in het Oosten zal doen hooren, strijdt men in dagbladen en in redevoeringen. De Russische regering zelve acht zich er niet boven verheven, om dien tot hiertoe weinig door haar gevolgden weg te bewandelen. In afwachting dat zijne legers en vloten op die van Engeland en Frankrijk antwoorden, beantwoordt zij in hare officiële dagbladen de redevoeringen der ministers en de aanvallen der dagbladen in de beide landen.

Die opmerkingen worden bevestigd door het artikel in het *Journal de St.-Pétersbourg*, waaruit schijnt te blijken, dat, zooveel het Engelsch als het Russisch bewind overtuigd schenen te zijn, dat het Ottomannische Rijk van de kaart van Europa in een niet ver verwijderd tijdstip zou verdwijnen, en dat de beide kabinetten dus zich trachtten te verstaan over de te nemen maatregelen in het bijzonder belang van Groot-Brittannie en van Rusland en in dat van het overige van Europa. Teregt wordt in een der dagbladen opgemerkt, dat, naar alle waarschijnlijkheid, de beide mogendheden daarbij vooral het oog op hare eigen belangen hadden. Zeker is het bedoelde artikel in het officiële Russische regeringsblad niet een der minst gewigtige stukken, die bij gelegenheid van het Oostersche vraagstuk, het licht hebben gezien.

Engeland blijft voor Rusland niet achter, wanneer het geldt discussiën, vertoogen en redevoeringen. Zoo als boven gemeld is, heeft Dingsdag avond in de Reform-Club te Londen het groote banket plaats gehad, dat aan sir Ch. Napier, voor zijn vertrek als bevelhebber van de Oostzeevloot, is aangeboden. Zeer aanzienlijke personen woonden dit banket bij, o. a. lord Palmerston, sir James Graham, eerste lord van de admiraliteit, de gezanten van Frankrijk en Turkije, enz. Natuurlijk werden er vele feestdronken ingesteld en iedere toast was eene redevoering. De voornaamste waren die van lord Palmerston, sir James Graham en van den held van het feest, den admiraal Ch. Napier.

De inhoud dier redevoeringen is gemakkelijk te begrijpen. Zij waren volstrekt niet vredelievend en zoo het geschut van de Oostzeevloot zoover reikt als de woorden der redenaars op het banket, dan moet Kroonstadt goed verdedigd worden.

Terwijl die beweging te Londen plaats vond, ontving de Keizer der Franschen op het paleis der Tuilerien het Wetgevend Ligchaam, dat Z. M. aanbood het goedgekeurde ontwerp van wet nopens de leening van 250 millioen francs. Daar is men matig in woorden geweest. Slechts eene korte toespraak van den president der vergadering en eenige woorden van den Keizer, om hem te beantwoorden, toonden de innige overeenstemming aan van 's lands vertegenwoordiging met het hoofd van den Staat. De ontvangst was zeer hartelijk.

Niettegenstaande dit alles zijn er nog ligtgeloovigen, die het er voor houden, dat de vrede nog zal worden bewaard. Zij zullen den oorlog niet voor zeker aannemen, dan wanneer eenige havens in brand gestoken of vloten vernield zullen zijn. Die vredesgezinden houden zich vast aan voorstellen, die, naar zij verhalen, van St.-Petersburg naar Weenen zouden zijn gezonden, en waarbij de Czaar zich zou verbinden, om de Vorstendommen te ontruimen, zoo het nieuwe ontwerp, door hem voorgesteld, zou geteekend worden. De Weener conferentie heeft echter die voorstellen onaannemelijk beschouwd, en de renbode, die overbrenger is van het laatste ultimatum van Frankrijk en Engeland, welke bode twee dagen te Weenen is opgehouden, zoolang de conferentie de tegenvoorstellen van den Czaar onderzocht heeft, den 7den dezer des morgens bevel bekomen, om zijne reis naar St. Petersburg voort te zetten.

De gewigtige vraag van den dag blijft echter altijd of Oostenrijk en Pruissen het ultimatum van Frankrijk en Engeland hebben onderteekend. Naar alle berigten te oordeelen, moet die vraag ontkennend worden beantwoord. Het eenige wat meer aannemelijk is, is dit, dat die mogendheden daartoe toegetreden zijn. Intusschen doen de laatste berigten, uit Weenen ontvangen, zien, dat er veel af te dingen valt op hetgeen men in den laatsten tijd heeft in het midden gebragt nopens het besluit van Oostenrijk om geheel gemeenschappelijke zaak met de twee Westersche mogendheden te maken. Oostenrijk wijkt niet af van eene welwillende onzijdigheid voor Frankrijk en Engeland, maar het zou eene dwaling zijn te gelooven, dat men dat rijk onverwijld zal medeslepen in een krijg tegen Rusland. Het is niet te voorzien wat de toekomst zal opleveren, maar voor het oogenblik is het Kabinet van Weenen volstrekt niet gezind om de Russen den terugtogt in de vorstendommen af te snijden. Het stelsel van Oostenrijk lost zich daarin op, dat het afwacht. En wat Pruissen betreft, het half-officieel artikel, gisteren vermeld, is stellig genoeg, om aan te duiden dat dit Rijk er niet aan denkt, om van de strikte onzijdigheid af te wijken. Uit Weenen schrijft men van 6 dezer dat het Oostenrijksche observatie-leger aan de grenzen van Turkije op 80,000 man zou worden gebragt en de Aartshertog Albert het opperbevel daarover zou voeren. Men beschouwde de benoeming van dien Prins als een bewijs dat die bijeentrekking van krijgslieden geen vijandelijk karakter voor Rusland had.

Men wilde te Weenen ook weten dat de Turken een voordeel aan den Donau behaald hadden, maar alle bijzonderheden daarvan ontbreken. Een telegrafisch berigt uit Weenen van 8 dezer des avonds houdt in, dat vorst Paskewitsch bepaaldelijk tot opperbevelhebber van al de Russische troepen aan den Donau benoemd was. Men verzekerde dat de hem gegeven bevelen inhielden om niet onmiddellijk aanvallenderwijze te werk te gaan.

— Uit Konstantinopel heeft men berigten van 26 Febr. jl. ontvangen, waaruit blijkt dat de Grieksche opstand in Thessalia wel degelijk vorderingen maakte, hetgeen in strijd is met de laatste gisteren ontvangen tijdingen. Men sprak daar van eene nieuwe ministriële verandering. Chebik-Effendi, vroeger gezant te Londen, zou tot Minister van Binnenlandsche Zaken benoemd worden.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN VRIJDAG 10 MAART.

Aan de orde is de discussie over het wetsvoorstel, regelende de „vordering van inkwartiering, onderhoud van „krijgsvolk, transporten en leverantiën voor 's Konings „legers of vestingen en op den doortogt van troepen, „van vrede.„

De algemeene beraadslaging geopend zijnde heeft de VAN REEDE VAN OUDTSHOORN het eerst het woord, en klaart zich tegen het wetsvoorstel. De Spr. komt, na uitvoerige beschouwing van al hetgeen ten aanzien dit punt bij de grondwetsherziening is voorgevallen, de stelling, dat de Grondwet den wetgever vrij laat het onderwerp, waarvan hier sprake is, al dan niet de wet te regelen. En nu was hij van meening, dat aangeboden wet niet voldoende voorziet in eene be lijke regeling; want dat daarbij toch eigenlijk de rege van de verpligting van de ingezetenen tot het gedo van inkwartiering en tot het doen van verstrekkingen 's Konings legers en vestingen aan het uitvoerend g wordt overgelaten; terwijl bovendien de weinige reg die in het wetsontwerp worden gevonden, moesten g worden eene tot dusver ongekende bevoegdheid te g aan de militaire magt, en dat wel in tijd van vrede. brengt daarvan eenige bewijzen, uit de letter der ontleend, aan.

De heer VAN AKERLAKEN zegt, dat hij het met de Rege eens is omtrent de bevoegdheid van den wetgever om onderwerp bij de wet te regelen. Intusschen was de v gedragen wet van dien aard, dat hij zich teleurgesteld zoodat hij zijne goedkeurende stem daaraan zou moe onthouden. In de eerste plaats betoogde de Sp., ten e deze zijne opinie te motiveren, dat het wetsvoorstel in vele opzigten onvolledig is. In de tweede plaats, de v dragt aan de Grondwet toetsende, toont hij aan, dat behoorlijk is voorzien in de uitzonderingen voor tijd van oo evenmin behoorlijk is geregeld het punt van schadeloosstel uitdrukkelijk door de Grondwet gewaarborgd. Zoo vin ook geenerlei bepaling in de wet, hoe te handele inwoners, alleen bestaande uit ongehuwde vrouwen, lijken of zieken zich bevinden, bij ambtenaren belast de bewaring van 's lands gelden. Het geheele voorstel a de Spr. in strijd met de Grondwet, vooral om deze re dat de bepalingen in artt. 3 en 5 toekennen aan de mili magt eene bevoegdheid, om zich toe te eigenen zaken anderen behoorende, geheel in strijd met art. 147 Grondwet, waarbij niemand van zijn regt kan worden zet zonder voorafgaande schadeloosstelling. Voorts wa strijd met de Grondwet nog te vinden in artikel 4 het ontwerp, waarbij aan de militaire magt, in met artikel 154 van de Grondwet, de bevoeg wordt gegeven, om ondanks den bewoner, de ningen der ingezetenen binnen te treden. Met mi ning van alle burgerlijk gezag gaf dus het wetsvo aanleiding tot militaire autocratie, en om zoodanig tot stand te brengen, daartoe kon de Spr. nimme sluiten. Werd de wet aangenomen, de onschendba der woning en het regt van eigendom, de twee on baarste regten van den Nederlandschen staatsburger, worden prijs gegeven aan de willekeur eener militai die zelfs, volgens de wetsvoordragt, van de stelling dat het burgerlijk gezag zijne pligten zou verzake Eindelijk achtte de Spr. de wet onbillijk, vooral de bepaling van art. 5, want nadat men iemands eig zijns ondanks heeft weggenomen en deze niet wil dat dom terugnemen, nadat er gebruik van gemaakt is hij dan nog moeten betalen het te kort van hetgeen de koop van het aldus onteigende eigendom zal hebben opgel

De heer GODEFROI zegt, dat ook bij hem de ho zwaren zich oplossen in de omstandigheid, dat het voorstel het onderwerp onvolledig regelt, zoowel in van vrede als in tijd van oorlog. Zoo was in de wet gens te vinden de bepaling, *in welke gevallen* eig de wet zoude mogen toegepast worden; en dat toch wel geacht mogen worden het beginsel, dat voora behooren te staan. Want er is wel geregeld *wie* en h de verpligting zal moeten voldaan worden, maar nie neer. Voorts ging de Spr. vele gevallen na, welke van vrede konden voorkomen, en die niet waren ge terwijl ten aanzien van den tijd van oorlog met geen woord in het wetsontwerp gerept werd. Ten aanzi de bezwaren rakende het regt van eigendom en schendbaarheid der woning deelde de Spr. het gevoel den heer VAN AKERLAKEN. Dat de gevallen: «*wanneer* bij eene wet konden geregeld worden, in strijd met voelen der Regering, werd door den Spr. op zeer o gende wijs aangetoond, uit eene vroegere verhan van den Hoogleeraar THORBECKE, die daarin regels geven had, welke volgens den Spr. voor de regeri nuttige bouwstoffen bevatteden om eene goede wet stellen; en voorts uit eene fransche wet van 1 1791, die mede de gevallen „wanneer„ zeer goe ficeert.

De Heer VAN ASCH VAN WIJK, ofschoon erken dat het wetsontwerp, ten gevolge van daarin aan wijzigingen, verbeteringen heeft ondergaan, is met de vorige sprekers en op dezelfde gronden v ning, dat het alsnog ten eenenmale onaannemelijk

De Heer MEEUSSEN verklaart mede, dat de hem onaannemelijk is; hij zal de gronden daar ontwikkelen, omdat hij acht, dat het onderwerp ware is uitgeput.

De heer DE MAN gelooft, dat de grondwettelijke tie in staat van wijzen is gebragt; hij zal daaro ook niet uitweiden. Hij wil alleen opmerken, hem voorkomt, alsof de strekking van het tegen ontwerp is, om die grondwetsquaestie als het den achtergrond te schuiven, ten einde later daa te komen. Spr. dit toelichtende meent daarin te soort van transactie der Regering, waarin hij

althans geen genoegen kan nemen. Vooral, wanneer het geldt het regt verstand der Grondwet, wenscht hij juist en zuiver te hebben uitgemaakt, op wat terrein men zich bevindt; en daarom wenscht hij, dat ook nu stellig worde uitgemaakt, aan wie, volgens art. 187 der Grondwet, de wetgevende magt of het uitvoerend gezag, de regeling der zaak toekomt. Wat de onvolledigheid betreft, Spr. beaamt en betoogt nog nader, wat daaromtrent reeds in den loop der discussie gezegd is geworden; en dringt er vooral op aan, dat de zaak ook voor den tijd van oorlog geregeld worde. Dat het mogelijk zij, dit ontwerp volledig te regelen bewijst de Spr. uit eene verhandeling, die daarover door den heer Mr. G. M. VAN DER LINDEN in de Themis is geschreven, en waaruit blijkt, dat de regering zelfs niet geraadpleegd schijnt te hebben de wetten en reglementen, die op dit stuk bestaan. De magt die aan de militaire overheid wordt verleend is een ander hoofdbezwaar van den Spr., des te grooter, daar van het verleenen van zoodanige bevoegdheid nergens een voorbeeld is te vinden, zoodat zelfs de Fransche wet van 1791 van dat alles ten eenemale zwijgt. De gestrengheid der wet was niet minder afkeurenswaard; want, indien zoodanige gestrengheid noodig ware in tijd van vrede, wat zou er dan moeten worden, wanneer wij ons bevonden in tijd van oorlog? Hij zal stemmen *tegen* de wet.

De heer VAN DER BRUGGHEN verdedigt het wetsontwerp. Hij is nog niet volkomen overtuigd, dat de *wetgever* de zaak zou *moeten* regelen, voor zoo veel betreft in tijd van vrede. Intusschen het is geoorloofd; maar omdat de Regering nu eenige regelen door de wet doet vaststellen, kan men die kwalijk niet ontvankelijk verklaren, omdat *niet alles geregeld wordt*. Voor de Regering bestaat geenerlei verpligting: dus ook geene verpligting om volledig te regelen. Achtervolgens bestrijdt de Spr. de argumenten, die door verschillende redenaars tegen het voorstel zijn aangevoerd geworden; maar verklaart ten slotte, dat hij zelf nog niet bepaald weet, hoedanig zijne stem zal zijn.

De Heer STORM VAN 'S GRAVESANDE treedt mede op ter verdediging van het wetsontwerp. Wijzende op de rede van den Heer GODEFROI, die zoowel om den inhoud, als om het vuur, waarmede die Spr. gewoonlijk spreekt, grooten indruk had gemaakt, betoogt Spr., dat de fransche wet van 1791 eigenlijk volstrekt geen rigtsnoer zou zijn voor de Regering; want dat in die wet inderdaad niets te vinden ware anders dan thans ter regeling werd voorgesteld. De noodzakelijkheid voorts betoogende, dat de militaire magt boven de burgerlijke, in de gegeven gevallen, behoort te bestaan, wederlegt de Spr. de gronden, die in strijd met dat gevoelen zijn bijgebragt geworden; en geeft uit de gebeurtenissen in Groningen en Limburg, van den jongsten tijd, voorbeelden, hee dikwerf reeds dat noodig is geweest, en hoe dikwerf in tijd van vrede dat noodig kan bevonden worden. Spr. vreest overigens volstrekt niet voor misbruik van magt van de zijde der militaire bevelvoerders.

De Heer DE KEMPENAER verdedigt mede de wet, opdat blijke, dat, indien de bestrijding ernstig is geweest, onder de leden der Kamer ook zijn, die de verdediging even ernstig wenschen op zich te nemen. Spr. gelooft, dat er eene ware vooringenomenheid bestaat tegen de wet en tegen de geheele zaak; en toch was het in aller belang om te zorgen, dat zij behoorlijk geregeld werd. Om dit te betoogen geeft de Spr. eene aandoenlijke schildering van de verdediging, die de soldaten op zich nemen van allen; van de omstandigheid, dat de soldaten zijn zonen van 't Nederlandsche volk; en van de billijkheid, om hen te helpen en bij te staan. Hij verwonderde zich dus, dat die wet zoo veel tegenstand ontmoette, vooral in *deze* Kamer, die toch de beschuldiging had gerigt tegen andere wetten, dat zij te *volledig* waren, d. i. dat zij, te veel de bijzonderheden behandelende, eigenlijk op het domein der reglementen waren getreden. Spr. bestrijdt ook de meening, dat de zaak bij de wet zou *moeten* geregeld worden, in zoover zij den tijd van vrede betrof, hetgeen hem uit de geschiedenis van de vaststelling van art. 187 der Grondwet voldingend was gebleken. Het is dus overgelaten aan het uitvoerend gezag; maar daar regeling daarbij noodig is omtrent regt van eigendom en onschendbaarheid van de woning, en de Regering daartoe de hulp der wetgeving noodig heeft, heeft de Regering alleen omtrent die punten eene wet voorgesteld, terwijl uit den aard der zaak al het overige aan de Regering *moet* blijven overgelaten. Over onvolledigheid was derhalve niet te klagen.

De heer ELOUT VAN SOETERWOUDE bestrijdt het wetsontwerp met overtuiging; want het geldt hier hooge regten, waarvan niet de minste verkorting mag geduld worden. Hij kan niet goedkeuren eene wet, die middelen van bedwang voor een hersenschimmig gevaar eischt, zonder dat den ingezetenen eenige waarborg tegen willekeur of misbruik van magt wordt verschaft.

Niemand het woord vragende, is het woord aan den MINISTER VAN OORLOG; maar wegens het ver gevorderde uur wordt de voortzetting der discussie vastgesteld op morgen ten 11 ure.

CONVERSIE-WET.

Het voorloopig verslag der Tweede Kamer over het wetsontwerp rakende de conversie, opgemaakt door de heeren Van Rappard, Thorbecke, Heemskerk, Hoffman en van Bosse, bevat de volgende hoofdpunten.

Alvorens in de beoordeeling der voordragt zelve te treden, hebben eenige leden hun genoegen betuigd over den gunstigen finantiëlen toestand van het Rijk, zooals die in de Memorie van Toelichting wordt opgegeven. Zij konden dit gunstig tafereel wel niet geheel overeenbrengen met beschouwingen bij de behandeling van het voorstel der negen leden, in de jongst verloopen maand December, door den toenmaligen Minister van Finantiën aan de Tweede Kamer medegedeeld, maar zij ontvingen desniettemin met de meeste voldoening nu van regeringswege het bewijs, dat de toestand onzer finantien gunstiger is, dan die destijds op het gunstigst werd voorgesteld. Daarom hadden deze leden, liever dan een ontwerp van verwisseling van staatsschuld, de indiening der voorstellen tot vermindering van belastingen op de eerste levensbehoeften gezien, die, naar luid der memorie van toelichting, bij de Regering gereed liggen. Bij de bovenbedoelde beraadslaging was door twee der ministers op dergelijke ontheffing, zoo al geene stellige toezegging gedaan, dan toch eenig uitzigt geopend, terwijl, naar het gevoelen dier leden, de staatkundige gesteldheid van Europa en de dreigende omstandigheden van het tegenwoordig tijdsgewricht, evenzeer van eenen finantiëlen maatregel als in dit wetsvoorstel is vervat, moesten afhouden, als van het indienen der ontwerpen, in de memorie van toelichting aangeduid. Andere leden hebben gevoelens van soortgelijke strekking geuit. Was 's Lands geldelijke toestand zoo gunstig als die nu wordt afgeschetst, en bleef de Regering niettemin elke afschaffing van belastingen ongeraden achten, dan zouden deze leden zich met eene tijdelijke schorsing der meest drukkende lasten vergenoegen; zij noemden bijv. de belasting op het gemaal, wat betreft de rogge, met evenredige vermindering van die op de tarwe. Eindelijk werden in eene der afdeelingen denkbeelden ontwikkeld die verder reikten. Men keurde het voornemen goed om de rentheffers van den Staat tot vermindering der staatslasten te doen bijdragen. Alleen kwam het middel, door de Regering gekozen, niet aannemelijk voor. Liever dan de tusschenkomst van makelaars en het lokaas eener loterij te bezigen, hadden die leden eene rentebelasting zien voordragen, die bijv. in een overgangsregt zou kunnen bestaan.

De onrustwekkende verschijnselen aan den staatkundigen gezigteinder, sedert de indiening van dit wetsontwerp nog meer verduisterd, werden mede uit een ander oogpunt beschouwd. Schenen zij weinig geschikt om dit voorstel van schuldverwisseling te doen slagen, zij boden gunstige kansen aan tot delging van staatsschuld, en dus tot verbetering van de geldmiddelen des Rijks langs andere wegen op veiliger wijze.

Nog hebben eenige leden verlangd, om bij de dreigende gebeurtenissen in het buitenland, dit wets-ontwerp voorloopig aan te houden. Zij beschouwden het tegenwoordig oogenblik ongeschikt voor eenen finantiëlen maatregel van zulk een gewigt. Het kon van belang zijn de 5 millioen, die van 1853 overig zijn, voorloopig beschikbaar te houden.

Een ander punt dat als eene *algemeene bedenking* tegen dit wets ontwerp werd aangevoerd, was dat een minister, slechts ad interim met het bestuur der finantiën belast en tevens aan het hoofd van een ander departement geplaatst, eene zoo belangrijke voordragt aan de vertegenwoordiging had ingediend. Zouden plannen, door hem beraamd, welligt aanvankelijk ten uitvoer gelegd, niet in het vinden van eenen opvolger belemmeren? Het liet zich nog denken, voegden meerdere leden daarbij, dat men aan een bepaald persoon, door antecedenten of bijzondere betrekkingen tot beursoperatien boven andere geschikt, eene meer dan gewone mate van vertrouwen schonk. Maar hoe zou men voor eene reeks van jaren aan een onbekende magtiging verleenen, om met de belangen der schuldeischers van den Staat naar welgevallen te handelen?

Bijkans algemeen was de klagt over het gemis aan behoorlijke toelichting, zoodat de volksvertegenwoordigers, wier roeping bij uitnemendheid is te waken voor de geldelijke belangen van het Rijk, en op de regten der schuldeischers toezigt te houden, bij het onderzoeken van dit voorstel als in het duister moesten rondtasten, om tot eenig begrip van het geheimzinnig plan te komen. Met ernst en nadruk is van alle zijden gevraagd: of de grondwettige pligt tot het jaarlijks in overweging nemen der schuld ter bevordering der belangen van de schuldeischers van den Staat, aan de leden der Tweede Kamer toelaat hunne medewerking aan een plan te verleenen, dat alleen bij gissing kan worden gekend en berekend. Zelfs dáár waar de constitutionele begrippen eerst ten halve ontwikkeld zijn, en de instellingen nog in hare kindschheid verkeeren, ziet men de wetgeving naijverig en naauwlettend op de geldmiddelen toezien, en de koorden der beurs vasthouden. Is het dan te vergen dat de Staten-Generaal in Nederland van een grondwettig regt zouden afstand doen, en een deel van hun toezigt op de finantiën roekeloos prijs geven? Hier kwam bij, dat, naar het oordeel van de overgroote meerderheid der leden, het bejagen van voordeel voor de schatkist door het kansspel ter beurs aan te moedigen, eene onzedelijke strekking had, waartegen zij op het krachtigst zich moesten verklaren. Vooral viel het ergerlijke in het oog, wanneer men de bepalingen in art. 10 van het ontwerp vervat, in verband met dit beursspel en de kansen eener loterij beschouwde. Waarschuwend heeft men gevraagd, of het den wetgever geoorloofd is de belangen van weezen en minderjarigen aldus op het spel te zetten?

Nog een ander bedenkelijk gevolg kwam bij de overweging der algemeene strekking van dit ontwerp ter sprake. Het vermoedelijk batig slot van het jaar 1853, ten bedrage van nagenoeg vijf millioen, zal gedurende vier jaren buiten beschikking kunnen blijven. Ook uit dien hoofde scheen de aanneming van het voorgestelde plan niet wenschelijk.

En welke nu zijn de groote voordeelen, wier gewigt tegen zoo menig bezwaar moet opwegen, en die, worden zij al behaald, tot gunstiger beschouwing zouden moeten leiden? *Zeer enkele leden hebben dit aangevoerd.* Gelukt de [illegible] regel, dan is de Staat zeker, dat van [illegible] kelijke uitgaven op de begrooting met ruim *eene tonne gouds* worden verminderd, dat die som jaarlijks met f 30000 klimt, en dat zonder eenige opoffering jaarlijks één millioen van 's Lands schulden wordt afgelegd. Met eene opoffering toch van hoogstens f 5120000 is de regering verpligt om zonder kapitaalsverhooging eene rentebesparing te bezorgen van f 1380000. Hiertegen is intusschen door verre de meeste leden het volgende aangemerkt: stel de rentebesparing op f 1380000; voor de uit te geven f 5120000 zouden thans kunnen verkregen worden 6 millioen 4 percents, uitsparende f 240000, zoodat de winst slechts is f 1140000. Hiervan moet volgens art. 3 tot aflossing worden besteed, f 1035000, zoodat de mindere uitgaaf slechts zoude zijn f 105000, jaarlijks klimmende met hoogstens f 30000. Indien intusschen binnen de vier eerstvolgende jaren eene conversie van de 4 in $3\frac{1}{2}$ percents mogelijk mogt worden, dan zou men hierdoor winnen f 1240000 — thans nog minder. Bij zulk eene conversie zou de wetgever de vrije beschikking behouden over de winst; hetgeen in moeijelijke tijden hoogst wenschelijk is. Volgens dit ontwerp snijdt men zich thans de gelegenheid af tot eene conversie van 4 in $3\frac{1}{2}$ percents, later van $3\frac{1}{2}$ op 3 en dus mede van 3 percents op $2\frac{1}{2}$.

Geen deel der wet vond zoo sterke en algemeene tegenkanting als de verpligte jaarlijksche aflossing, die als hoofdbezwaar tegen deze voordragt is beschouwd. Zulk eene verpligting werd voor den Staat nadeelig genoemd, daar zij de wegneming van drukkende lasten belet, voor de rentheffers gevaarlijk of misleidend, daar zij in tijden van nood of van buitengewone uitgaven toch niet kan worden nagekomen. Vele leden bragten de geschiedenis van het Amortisatie syndicaat in herinnering, om te doen zien in een sprekend voorbeeld, hoe weinig de amortisatiefondsen met oploopende renten aan de verwachting beantwoorden.

In vier Afdeelingen heeft men gemeend, dat art. 9 der wet van 27 September 1841 (*Staatsblad* n°. 35) door deze wet *niet* zou worden afgeschaft, en dat, met het oog op de belofte destijds aan de schuldeischers van den Staat gedaan, de verpligting tot aankoop van schuld op den voet bij dat artikel bepaald, naast de verpligtingen uit dit voorstel spruitende, zou blijven bestaan.

Maar wat zal daarvan het gevolg zijn? Men berekent de som der vermindering van het eindcijfer van hoofdstuk IX *A* der begrooting, die uit de conversie, zoo zij ten volle tot stand komt, zal voortvloeijen, op $6\frac{1}{2}$ ton na een tijdperk van 30 jaren. Ten gevolge van de uitvoering der voordragt zouden de fondsen natuurlijk in waarde stijgen. Om te voldoen aan de wet van 27 September 1841, zal men dus jaarlijks grootere sommen tot amortisatie moeten besteden. Steeg de prijs der $2\frac{1}{2}$ percents bijv. tot 75 ten honderd, dan zou eene som van ruim 12 ton tot den aankoop besteed moeten worden. Zeer ligt dus is het geval denkbaar, dat in het bedoeld tijdsverloop, in stede van vermindering, eene gedwongen verhooging van uitgaven op hoofdstuk IX *A* te voorschijn trad. Met het oog op de wisselvalligheid der omstandigheden achtte men het niet geraden zich daaraan bloot te stellen. Liever dan voortdurende amortisatie, en ter gelegener tijd eene conversie als die in 1844 tot stand gekomen en in 1852 voorgesteld.

Ten aanzien der hoogere beursprijzen van een *uitlootbaar* effect, en het kansspel daardoor aangemoedigd, dat door verre de meeste leden als onzedelijk werd afgekeurd, inzonderheid daar dit voorstel strekt om tot spel voor anderen aan te sporen, hebben zeer enkele leden opgemerkt, dat men soms meer aan 't bezit van een grooter kapitaal, soms aan hooger rente de voorkeur moet geven.

Eindelijk is met klem van alle kanten het privilegie bestreden, dat aan de houders van het nieuwe effect zou worden toegekend. Men noemde dit eene eenzijdige, onbillijke bevoordeeling, wier onregtmatigheid dan vooral uitkwam, als men lette op den inhoud der wet van 14 Mei 1814 (*Staatsblad* n°. 58) en den maatregel tot vervroegden overgang van de uitgestelde in werkelijke rentegevende schuld herdacht.

Ten aanzien van de artikelen der wet zijn mede vele bedenkingen in het midden gebragt.

Met betrekking tot art. 6 (de loterij) zegt het Verslag:

Eenparig is in al de Afdeelingen de afkeuring over dit middel geweest; slechts een enkel lid kon er in berusten. Sommigen noemden zoodanig hulpmiddel het welgevestigd crediet van den Nederlandschen Staat onwaardig. Onze finantiële toestand is gelukkig niet van dien aard om dergelijke kunstenarijen noodig te hebben. Men vergete toch niet dat het kansspel onmogelijk binnen zekeren kring zal worden beperkt; dat de loten aan de beurs zullen verhandeld worden, en tallooze kunstgrepen en misbruiken het gevolg moeten zijn. Vele leden herhaalden de klagt over het geheim dat alles in dit plan omhult. Zoo moest men bij dit artikel wederom gissen, waarop dat een en tachtig te [illegible] of die loterij eens of meermalen zou kunnen [illegible] en hoe veel millioenen die kan beloopen? [illegible] drie punten wenscht men te worden [illegible]

Betrekkelijk art. 10 is het volgende [illegible] Hoe, is blijkbaar om 4 en $2\frac{1}{2}$ percents [illegible] enkel 4 vraagt men, bij [illegible] wetgever wel percents schuldbrieven [illegible] liefdadige gestichten bevoegd voogden [illegible] inkomsten op te te autoriseeren om een [illegible] aanleiding tot bedrog wordt offeren aan de loterij? Welke [illegible] gegeven? De groote meerderheid der leden vindt zich bezwaard daartoe mede te werken. Naar het gevoelen van enkelen kan eene soortgelijke bepaling in deze wet [illegible] ontbreken, maar dan ook gelden in dubbele mate de redenen tegen een voorstel, waarvan dergelijk artikel een noodwendig bestanddeel is. Anderen wederom schromen vonnis te vellen in eene zaak, waarin alles duister is.

Hoe zal het gaan met usufructuaire en fideïcommissaire bezitters? Aan wie zal de winst komen? Ook hier ziet men eene rijke bron voor geschillen.

's Gravenhage, 10 Maart.

Z. M. heeft tot notaris te Klaaswaal, arrond. Dordrecht, benoemd den heer J. L. Los, cand. not. aldaar.

* Uit het laatste drie-maandelijksch berigt omtrent de Maatschappij van Weldadigheid blijkt, dat daarin met dankbaarheid wordt vermeld, dat aan de Maatschappij is vermaakt een legaat van *f* 100, door nu wijlen den heer T. Polak Daniels, te 's Gravenhage. Men leest deswege in de berigten het volgende: « Dit bewijs van menschenliefde en ingenomenheid met onze vaderlandsche instelling, door den ontslapene gegeven, vinde navolging bij velen, die het voorregt genieten, met milde hand tot verbetering van den toestand hunner verarmde medemenschen te kunnen bijdragen. »

* Men verneemt, dat de vereeniging tot verbetering van de woningen der arbeidende klasse, te 's Gravenhage, thans definitief is tot stand gekomen. De vereeniging telt 75 leden en hare eerste negotiatie tot een bedrag van *f* 36,000 is bereids volteekend. Buitendien heeft de vereeniging eene som van *f* 600 aan giften ontvangen. In eene bijeenkomst der leden, gehouden op 6 dezer, zijn de bestuurders gekozen. Reeds zijn onderhandelingen geopend tot het verkrijgen van het benoodigde terrein, terwijl onderscheidene ontwerpen van arbeiders-woningen bij het bestuur zijn ingekomen. Men mag dus hopen, dat de vereeniging weldra haren hoogst nuttigen arbeid zal aanvaarden en een zegen worden voor den nijveren ambachtsman.

* Heden heeft het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland uitspraak gedaan in de zaak van B. H. en zijne moeder, beide beschuldigd van moedwillige brandstichting. Het Hof heeft, overeenkomstig de pleidooijen van Mr. M. J. van Gigch, hen beide verklaard niet schuldig en derhalve vrijgesproken. Zij zijn dan ook dadelijk in vrijheid gesteld.

In den loop dezer week zal geheel ten voordeele der ongelukkige betrekkingen van de verongelukte Scheveningsche visschers, worden verkrijgbaar gesteld en door de commissie ter verzorging van die weduwen en weezen worden aangeboden.

Een dichtstuk getiteld: «George Harris.» fragment uit de *Negerhut*, dat door den heer A. de Vletter is afgestaan aan gemelde commissie. Het zal ook verkrijgbaar gesteld worden à 25 cents (op franco aanvrage à contant) bij den Heer W. J. Dulfer, papierhandelaar in het Gortstraatje alhier, die de verspreiding belangeloos heeft op zich genomen.

Dat alle menschenvrienden toch gehoor geven aan het verzoek der commissie om ondersteuning in den nood dier verlatenen, en dat allen, welke reeds kennis maakten met de Negerhut, om het doel der uitgave alléén ook met dit fragment kennis maken!

De kantoren van den Rijkstelegraaf zijn, langs de Belgische lijnen, in verbinding gesteld met de nieuwe Fransche telegraaf-kantoren te Cahors, Montbrison, Perpignan en Privat en met het Zwitsersch kantoor te Rheinfelden.

De sterkte der bevolking in de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid was op 1 Jan. 1854: gewone kolonien 2647 personen, Ommerschans 2264, 1e gesticht van Veenhuizen 1294, 2e gesticht 1715, 3e gesticht 1830; Wateren 69, ambtenaren en huisgezinnen 632, totaal 10,451 personen, en dus 247 meer dan op 1 Oct. ll. De gezondheidstoestand over dat tijdvak was gunstig. Verscheidene bedelaars-kolonisten wendden pogingen tot ontvlugting aan, waarvan de meesten echter teruggebragt werden.

Eergisteren avond hield het *Engelsche vrouwen Hulp-Zendeling-Genootschap* in de kerk der Engelsch-Presbyteriaansche gemeente te Rotterdam, de 14e algemeene jaarlijksche vergadering, onder voorzitterschap van ds. S. Davies, predikant bij genoemde gemeente. Uit het verslag bleek, dat het genootschap in het afgeloopen jaar vooruit was gegaan. De bijeengebagte gelden beliepen *f* 1,332.48. Daarna spraken de heeren dr. P. H. Hugenholtz, Tiddij (uit Belgie), ds. J. F. Blaauw, dr. W. Mark, ds. J. M. Brown en dr. J. J. Doedes, predikanten bij de Nederduitsch-Hervormde, Engelsch-Episcopaalsche en Schotsche gemeenten, in verschillende talen de vergadering toe, die na een plegtig gebed, bij monde van dr. Doedes, uiteenging.

De gezamentlijke papierfabrikanten, in ons land, ten getale van ruim 160, hebben bij de regering hunne bezwaren ingebragt tegen de vrijstelling van uitvoer der lompen, die hunne nijverheid geheel zoude vernietigen; de lompen-uitvoer, die in bijna alle naburige staten verboden of met hooge regten bezwaard is, zou de prijzen der papieren zoo doen verhoogen, dat mededinging met het buitenland onmogelijk zou worden, 't welk inderdaad door dien vrijen uitvoer der lompen eene bepaalde bescherming van onze regering zou schijnen te genieten. Eene brochure, waarin al de bezwaren zullen zijn zaamgevat, door de papierfabriekanten uit te geven, is ter perse en zal in deze veel licht verspreiden.

In de zitting van den gemeenteraad van Haarlem van eergisteren is in beraadslaging gebragt, het regtsgeleerd advies van de heeren Donker Curtius, Metman en Goudsmit, houdende, dat er geene termen zouden bestaan om, door of namens de stad Haarlem, een eisch tot vergoeding van de ontbrekende 3,146 panden, ter waarde van *f* 41,606.25 en de daardoor aan de stad toegebragte schade, in te stellen, hetzij tegen het dagelijks bestuur, hetzij tegen commissarissen.

Nadat de heer Salvador beweerd had, dat de drie regtsgeleerden eene onvolledige casus positie hadden gesteld, is, met algemeene stemmen tegen de stem van dat lid, besloten het advies voor kennisgeving aan te nemen en om de kosten daarvan, ten bedrage van *f* 800, onder goedkeuring van Ged. Staten, uit de onvoorziene uitgaven te bestrijden.

In de zitting van den gemeenteraad van Rotterdam van gisteren heeft die raad met 26 tegen 8 stemmen, na levendige beraadslaging, besloten de kermis *niet* af te schaffen. De Voorzitter verklaarde, dat dit besluit evenwel bij onverhoopte omstandigheden, zooals het uitbreken eener ziekte, niet zou worden gehandhaafd en dat het voornemen bestond, om de twee weken vóór en na de eigenlijke kermisweek, niet langer te dulden.

Niet zonder bevreemding lezen wij in het laatste Nommer van de *Amsterdamsche Courant* de volgende opmerkelijke regelen:

« Even alsof de staatkundige gezigteinder niet duister genoeg ware, schept men er behagen in om allerlei soort van vreemde geruchten te verspreiden. Onder deze rangschikken wij dit, dat van de zijde van Engeland en Frankrijk pogingen zouden worden aangewend om ons te bewegen aan den oorlog deel te nemen. Wij meenen echter ieder te moeten waarschuwen aan dergelijke geruchten geen geloof te slaan. Alles wat wij zien en vernemen overtuigt ons, dat het een uitstrooisel is waarvoor geen de minste grond bestaat. »

Daar is het een en ander te zeggen naar aanleiding van deze regelen. Waartoe die opzettelijke en in 't oog vallende bestrijding van geruchten, die, zoo zij eenigen grond hadden, van zeer bedenkelijken aard zouden zijn, doch die zóó weinig algemeen verspreid zijn, dat noch wij noch iemand bijna van al degenen, bij welken wij ons dienaangaande geïnformeerd hebben, er iets van vernomen hadden? Geruchten van zoo zorgelijken aard, doch zóó weinig algemeen verspreid — is het voorzigtig, daaraan, door ze te bestrijden, eene buitengewone ruchtbaarheid te geven? Zoo neen, kan men dan niet met eenig regt tot het vermoeden komen, dat die ruchtbaarheid voorbedachtelijk gezocht wordt? Wij laten deze vraag vooralsnog onbeantwoord, doch: *qui s'excuse s'accuse*, is een bekend en niet onjuist woord, en menigeen, bij het lezen der uit de *Amsterdamsche* aangehaalde regelen, voor den geest zal gekomen zijn.

Doch stellen wij, dat in waarheid het gerucht verspreid wordt, dat « van de zijde van Engeland en Frankrijk pogingen zouden worden aangewend om ons te bewegen aan den oorlog deel te nemen, » en dat dit gerucht, wat wij voorhands niet betwijfelen willen, allen grond mist: welnu, dan is er een zeer ernstig gerucht in omloop, dat, mogelijk, onverwijld moet te keer gegaan worden. Maar, wil men doel treffen, *wie* moet het dan bestrijden? Door *wie* moeten wij dan gewaarschuwd worden, « aan dergelijke geruchten geen geloof te slaan? » Door de *Amsterdamsche*? Wat weet zij er van? Is zij het regeringsorgaan, waardoor de ministers het volk toespreken en voorlichten? Zoo zij dat niet is, welke waarde hebben dan hare verzekeringen? welke geruststellende werking kunnen dan hare woorden hebben? welken invloed kunnen zij oefenen ter ontzenuwing van het loopende gerucht? En zoo zij niet het regeringsorgaan is, waaraan alle vertrouwen moet geschonken worden, mag men dan niet onderstellen, dat zij hare verzekeringen niet aan de beste bronnen ontleend heeft en volhouden, dat het gerucht in gelijke mate geloof verdient nà als vóór hare verzekeringen? 't Is voldoende deze vragen te stellen. Zij behoeven geene oplossing, ter motivering van den eisch, dat de *Staats-Courant* zich betreffende het gerucht in quaestie verklare en dienaangaande ons gerust stelle — altijd verondersteld, dat er in waarheid een gerucht in de wandeling is als dat, hetwelk tot dusverre alleen in de bureaux van de *Amsterdamsche* « verspreid » schijnt te zijn.

(*De Tijd.*)

XX **Leiden**, 9 Maart. Bij de op gisteren plaats gehad hebbende aanbesteding van openbare gemeentewerken is de vergrooting der kazerne aan de Marschpoort, tot huisvesting van het met primo Mei aanstaande alhier in bezetting komende bataillon Jagers aangenomen: het eerste perceel voor *f* 42,225, door A. Verhoog en Zoon, metselaars te Leiden; het tweede perceel voor *f* 10,960, door A van Zanten, timmerman te Leiderdorp, en het derde perceel voor *f* 1848, door P. van Duuren, timmerman te Leiden.

: **Zutphen** 9 Maart. Wij vernemen bij gerucht, dat door het Departement van Oorlog zoude zijn bepaald, dat het hier in garnizoen liggende korps ponteniers zal worden verplaatst naar Doesburg.

Ons gemeentebestuur had voorgesteld, om dat korps hunne kazerne tegen eene minder luchtige en aangename te doen verwisselen, ten einde die voor een gedeelte der kavallerie te kunnen bezigen. Daar de officieren van de Ponteniers echter weinig met die verandering waren ingenomen, zoo zoude dit tot hunne verplaatsing aanleiding gegeven hebben. Onbegrijpelijk is het waarom het bestuur dezer gemeente geene overeenkomst zoekt te treffen met den R., die, naar men verzekert, op zeer billijke voorwaarden genegen is, de stadsgebouwen *nu reeds* te ontruimen.

Assen, 8 Maart. Z. M. heeft aan het gemeentebestuur op het gedaan verzoek om deze stad met een bezoek te vereeren, gedurende het houden van het IXde Landhuishoudkundig Congres, te kennen gegeven, dat indien geen onvoorziene omstandigheden tusschen beide komen, de provincie Drenthe bepaaldelijk op dat tijdstip zal bezoeken.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 10 Maart 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	[illegible]			
Dito Certificat. .	3	66 1/8	*Hope* 1798/1816	5	94 1/2 9[illegible]
Dito Dito . .	4	82 1/2 1/8 3/4	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3 1/2		Dito Dito	4 1/2	79 1/4 [illegible]
Hand.-Maats. .	4 1/2	110	Dito *Hope* . . .	4	72 1/4 [illegible]
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	71 3/4 2
Certificaten. . .	2 1/2		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	2 1/2		Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	17 5/8 13/16 3/4	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. 6/m.	3	33 1/4 3/8 5/16			
Bew. Sp. Com.		3 13/16	Metalliek . . .	5	61 1/4
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	76 1/2 7[illegible]
Portugal.			Dito letter B. .	5	76 1/2 77
Londen nieuwe.	5	31 1/4 1/2 1/2	Dito 1847 . . .	2 1/2	31 1/8 [illegible]
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	2 1/2	31 1/8 [illegible]

Braz., bij Roths. p. s. 500 5 pct. 92½; Philad., B[...] actien $3\frac{5}{16}$; Mexic., te Londen, 3 pct. $23\frac{1}{8}$, ¼, ⅛; dito [...] $23\frac{1}{8}$, ¼, ⅛; Gren., te Londen p. s. 100 2½ pct. $16\frac{1}{8}$; [...]dor 3; Venez. 3½ pct. 21; Peru 4½ pct. 60, ¼.

Over het geheel blijft de markt hare rijzende beweging [...] volgen, door aanhoudende kooporders welken wederom in[...]landsche zoowel als vreemde effecten geëffectueerd worden.

FRANKFORT, Donderdag 9 Maart. Metal. 5 pct. $63\frac{3}{8}$; nieuwe 78½; Spanje 3 pct. binn, 33½; dito 1 pct. 17[...]

De beurs blijft iets flaauwer.

LONDEN, Donderdag 9 Maart. Consols op tijd 90[...] Mexic. N. 3 pct. 24¼, 24¼; Peru N. 4½ pct. ex d. Ecuador 4; Gren. Uitg. 6½; Sardinie 5 pct. 79; S[...] 3 pct. 36¼, $37\frac{3}{8}$; dito 1 pct. $17\frac{5}{8}$, 18; Certificaten Russen 4½ pct 81½, 82; dito 5 pct. 89, 89½; Ho[...] pct. $55\frac{1}{8}$; dito 4 pct. 85.

Vreemde fondsen vast.

PARIJS, Donderdag 9 Maart. Fr. 4½ pct. ex c. [...] dito 3 pct. op t. 66.10; Sp. Binn. 3 pct. $33\frac{1}{8}$; dito [...] $17\frac{5}{8}$; Russen 4½ pct. 78; Piemont 76.

WEENEN, Donderdag 9 Maart. N. Metall. $86\frac{1}{8}$; [...] fl. 250 121; Wissel Londen 12.44.

MADRID, Maandag 6 Maart. Sp. 3 pct. bin[...] dito nieuwe 1 pct. $18\frac{1}{16}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Grave[nhage].